

Η έννοια των θείων ενεργειών στο έργο του αγίου Γρηγορίου Παλαμά (Alexander Milenkovits, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Όπως ο ήλιος μεταδίδει αμείωτα το φώς και τη ζέστη σε όσους εκτίθενται στις ακτίνες του, έτσι και οι ενέργειες του Θεού μεταδίδονται στον άνθρωπο που επιθυμεί να κοινωνήσει μαζί του. Μόνο εκείνοι που άγγιξαν αυτό το θείο φώς μπορούν να μετέχουν της χάριτος η οποία θεοποιεί τον άνθρωπο και με αυτή να ενωθούν με τον θεό. Οι πατέρες διδάσκουν ότι όλες οι ενέργειες του Θεού είναι άκτιστες. Το όνομα Θεός είναι όνομα ενεργείας, από το ρήμα "θέειν" (τρέχειν) και διακυβερνά τα πάντα ή αίθει, δηλαδή καίει.

Από όλες αυτές τις ενέργειες, ο Θεός είναι πió ψηλά κατά την ουσία Του και είναι αμέθεκτος. Κατά τις ενέργειες όμως είναι μεθεκτός. Ο Μέγας Βασίλειος τονίζει, πως εμείς γνωρίζομε τον Θεό από τις ενέργειες Του, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι

πλησιάζουμε την ουσία του, η οποία είναι αιτία αυτών των ενεργειών. Η πνευματική δωρεά η οποία ενοικεί στους αγίους είναι χάρις θεοποιός και άκτιστη. Η εμπειρία αυτή των αγίων φανερώνει την ύπαρξη του Θεού. Οι άνθρωποι του Θεού υψώνοντας την ψυχή τους προς τις θείες και αθάνατες ακτίνες των ενεργειών του Θεού, ομοιώνονται με τον Θεό.

Προκειμένου να μελετηθεί η έννοια των θείων ενεργειών στις τριάδες υπέρ των ιερών ησυχαστών, κρίθηκε απαραίτητο αρχικά να παρουσιαστεί ο βίος του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και η διδασκαλία του, και έπειτα να διεισδύσουμε στις τριάδες και στο περιεχόμενό τους.

Στην ταραχώδη λόγου περίοδο των μέσων του 14ου αιώνα ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ξεκινώντας από την ησυχία και έχοντας αυτήν ως μόνιμη κατάσταση στην καρδιά του επιδίωξε να παραμείνει σταθερός στην πίστη και να διατυπώσει τις θέσεις περί της έννοιας των θείων ενεργειών του Θεού της ορθόδοξης Εκκλησίας. Το ησυχαστικό κίνημα που αναπτύχθηκε από τον Άγιο Γρηγόριο διαδόθηκε σε ολόκληρο τον χριστιανικό κόσμο. Με την διδασκαλία του περί ησυχασμού συνόψισε όλη την προγενέστερη Πατερική παράδοση σε συσχετισμό με τον έντονο φιλοσοφικό και κοινωνικό προβληματισμό της εποχής του. Τόνισε την υπερβατικότητα του Θεού και ταυτόχρονα την άμεση παρουσία Του μέσα στον κόσμο, τον οποίο αναπλάθει με την άκτιστη ζωοποιό χάρι

και ενέργεια Του.

Η αντιπαλότητα που είχε ανακύψει μεταξύ της ζωντανής θεολογίας με την στοχαστική θεολογία κορυφώθηκε με την σύγκρουση της αποδεικτικής μεθόδου του Γρηγορίου Παλαμά και της διαλεκτικής του Βαρλαάμ. Ως απάντηση του Παλαμά σε αυτό το ρεύμα ήταν κατά αρχάς η διάκριση της φιλοσοφίας από τη θεολογία, γιατί «διττόν το της σοφίας είδος» και δεύτερον η σαφές διάκριση ουσίας και ενέργειας του Θεού. Το σπουδαιότερο στοιχείο της θεολογίας είναι η χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Κύριος στόχος της εργασίας ήταν να αναλυθεί η έννοια των θείων ενεργειών από το έργο του Γρηγορίου Παλαμά Υπέρ των ιερώς ησυχάζόντων, προκειμένου να καταλάβει ο πιστός την ησυχαστική μέθοδο της προσευχής και τη μεταμόρφωση του σώματος κατά τη διάρκειά της, τη θέωση κατά Χριστόν, τη θεία ουσία και ενέργεια, ώστε να γίνει πιο ουσιαστικός στην εμπειρική του σχέση με το Θεό.

Ευελπιστούμε η εργασία αυτή να αποτελέσει τη βάση της βαθύτερης κατανόησης του Θεού μέσω των ενεργειών του και της ουσιαστικότερης επικοινωνίας μαζί Του.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)